

L'explorador reprimit
Jaume Funes

Jo comprenc la violència

Estic a punt d'agafar un tren i em truquen d'una televisió perquè participi en una tertúlia. És la tercera nit de "bronques" a la ciutat de Barcelona i necessiten un "expert" en joves per mirar de trobar explicacions al que està passant. El viatge m'estalvia haver de barallar-me per deixar clar que no poden recórrer ni a l'edat ni a les hormones per explicar les irracionalitats de la societat. De passada, tampoc quedaré situat entre els que mostren "comprensió" per la violència.

No puc saber si quan surti aquesta columna tot estarà més calmat o silenciats i tinc la temptació de copiar qualsevol dels vells escrits de dues dècades que parlen de la complexitat de les violències. Tanmateix, sento que les autoritats tornen a repetir que no toleraran cap violència i miro d'escriure alguna cosa *nova* que tingui a veure amb el present.

Veient la imatge símbol de l'excavadora en flames enmig de la runa que acaba de provocar penso que, si els que manen volen veritablement fer alguna cosa per gestionar els conflictes en què joves de molta mena posen la cara, algun dia haurien de seguir algun criteri sensat per respondre. Per exemple:

1. Defensar clarament que *cap* idea justifica *cap* violència. Però ha de ser *cap*. Sense excepcions per a algun déu o alguna pàtria. Sense excepcions per al poder econòmic (esclavitud laboral, desnonaments), ni per al policial (desfogar-se repartint llenya en un pati d'escala).

2. Acceptar que els més joves tenen raó quan afirmen que aquesta societat és irracional, tot i afegir que nosaltres, els grans, no ens veiem amb cor de canviar-la. Si més no, tolerar que busquin formes no institucionalitzades per canviar-la; desitgin i puguin fer alguna revolució.

3. Fer possible que organitzin una part de les seves vides de manera diferent de la nostra, sobre la base de compartir, cooperar, crear, prestar serveis a la comunitat. Sense demanar permís ni fer instàncies. Estimular que no esdevinguin consumistes submisos abans d'hora.

4. Pensar que, si el seu present està ple de malestres i el futur és inexistent, la ràbia vital que s'acumula és intensa i que tota no es descarrega mirant el futbol. No serveix demanar resignació davant la indignació.

5. Demostrar intel·ligència i habilitat per manar les policies, evitant crear més conflicte.

6. Etcètera.

Inevitablement en tornarem a parlar.

Jaume Funes és psicòleg, educador i periodista

L'escola, un magnífic escenari

El teatre és un gran vehicle per **expressar emocions i fixar aprenentatges**

MARTA ESPAR
FOTO: FELIPE MENA

Es pot estudiar el descobriment d'Amèrica a partir d'un llibre de text d'història. O preparant una obra de teatre en què els alumnes representin Colom i el seu seguici i es construeixin caravel·les. Es pot aprendre tot sobre l'aparell circulatori mirant i memoritzant les il·lustracions d'un llibre. O a partir d'un joc en què els nens i nenes representen tot el procés i després el que han après en un vídeo penjat al blog de l'escola.

El teatre i el joc teatral tenen un gran potencial no només com a assignatura –que encara brilla per la seva absència als currículums– sinó també com a vehiculador de l'aprenentatge, és a dir, per repassar o conèixer els conceptes que s'estudien. I el resultat és sempre enriquidor, perquè, segons els mestres que ho practiquen, els conceptes queden més fixats a la memòria. I els alumnes s'han sentit molt més motivats que no pas asseguts durant una hora a la cadira com en una classe magistral. De fet, són moltes les teories de pedagogs com Edgar Dale, Georges Laferrière i Ken Robinson que conviden a

aprendre a través del joc, l'experiència, l'activitat o les tècniques teatrals.

"El teatre hauria de formar part de l'escola", assegura Ana Patricia Jiménez, pedagoga teatral de Bambolinó, un projecte ideat per consolidar les arts escèniques com a vehicle d'aprenentatge que dissenya jocs i estratègies teatrals "a mida" per a les escoles que els ho demanen. Pot ser un curtmetratge per treballar el món del cinema o bé dinàmiques per entendre i representar conceptes d'història de medi. En tot cas, segons Jiménez, el teatre no hauria de ser una extraescolar, sinó una assignatura vehicular que permetés repassar conceptes o expressar i treballar emocions. "Els jocs i les dinàmiques teatrals, a més, els permeten socialitzar-se, situar-se en l'espai, creure en ells mateixos, estimular la seva creativitat individual i despertar i comprendre millor les seves pròpies emocions", afegeix aquesta pedagoga especialitzada en teatre en l'educació. "Existeix una veritable mancança emocional en el viatge d'aprendre, perquè encara s'està educant com fa 30 anys, oblidant que la societat futura

demanarà joves emprenedors educats de manera integral, a partir de propostes lúdiques i que impliquin la vivència del coneixement", insisteix la pedagoga.

Teatre i educació

Tomàs Motos, director del postgrau Teatre en la Educació de l'Institut de Creativitat i Innovacions Educatives de la Universitat de València, un dels especialistes amb més experiència i coneixement en aquest tema, coincideix plenament amb les valoracions anteriors. Segons Motos, el teatre aplicat a l'educació és un instrument didàctic i per al desenvolupament emocional que permet donar sentit a l'alumne, com a individu complert en una educació integral. Aquest pedagog, autor de nombrosos llibres, com *Otros escenarios para el teatro* (Editorial Naque), parla de "trençar les matèries" i ensenyar a partir de projectes –tal com ja es fa en força escoles catalanes–, en els quals el teatre i les seves tècniques esdevinguin un element vehicular.

Què aporta el teatre a l'educació? Motos parla de les 5 C que conformen una educació completa: la de cervell –aspecte cognitiu–, la de cor –emocions–, la de cos –viure la corporalitat–, la de cultura –en un context socio-cultural– i la de creativitat. Però, malgrat els beneficis, el teatre, segons el pedagog, segueix estant "al marge del marge de l'educació a l'estat espanyol". Per què?

Tot i que la societat sembla tenir una imatge molt positiva de les arts, se les segueix rebutjant perquè se les considera poc útils. "Els pares acostumen a recomanar com a optatives als seus fills una

segona llengua o informàtica, però no teatre", exemplifica Motos. Tampoc existeix una assignatura de teatre al currículum, sinó que el seu contingut està repartit entre el temari de literatura –pel que fa a la història de l'espectacle o el gènere dramàtic– i el d'educació física –pel que fa a l'expressió corporal–. Tampoc no té un professorat específic, sinó que normalment apliquen tècniques teatrals els professors de llengua o els tutors amb una visió integral però per motivació pròpia.

I sobretot, Motos, igual que la pedagoga de Bambolinó, reclama més formació per al professorat perquè puguin portar l'escena a les seves aules. "Molt poques escoles de magisteri tenen la matèria de dramatització, només algunes la donen en el context de la literatura infantil i, per tant, redueixen el teatre al text", matisa el professor. El postgrau que ell dirigeix, per exemple, és de formació contínua. "El teatre és una experiència estètica motivadora", remarca Motos. I en un país amb alts nivells de fracàs escolar, insisteixen que pot oferir un ampli

RECURS. Els experts demanen que el teatre entri al currículum escolar, ja que és una gran eina educativa.

TEATRE REIVINDICATIU. A *Llibert* el teatre és el millor vehicle per parlar d'emocions, però també per fer denúncia.

ventall de possibilitats per motivar els alumnes i millorar resultats.

Emocions i denúncia

Iván Morales, actor, director i guionista, va escriure *Jo mai*, una obra de teatre trencadora i engrescadora que porta el còctel d'emocions i vivències d'un grup de joves a escena, "amb la idea de representar i portar a la platea gent que normalment no és al teatre". Donar veu a qui no en té, resumeix. El Maxi, un dels personatges, encarnat pel jove actor Oriol Pla, té problemes de salut mental. Per preparar-lo, la companyia Prismaata (www.ciaprisamata.com) va contactar amb el Servei de Rehabilitació Comunitària per a Joves de la Fundació Tres Turons (www.els3turons.org), un centre concertat de la Xarxa de Salut Mental i Addiccions de l'Institut Català de la Salut (ICS), per parlar amb uns quants joves amb problemes de salut mental i fer amb ells un curs de teatre que permetés dibuixar el personatge. "Després de conèixer amb ells, vam

trencar tot el que havíem construït fins al moment del personatge i vam aprendre a no simplificar ni estigmatitzar, sinó bàsicament respectar", explica Morales.

Gemma Brió (www.gemmabrio.com) va posar el tema de la mort perinatal sobre l'escena en escriure *Llibert*, una obra valenta i arriscada en què les coses es diuen com es pensen i els sentiments i els sentiments sovint no són políticament correctes, però produeixen un efecte alliberador en el públic perquè estan carregats de veritat. Juntament amb les actrius Tàtels Pérez i Mürfila, dirigides per Norbert Martínez, donen cos a totes les emocions que la mort d'un nadó provoca, sense oblidar altres temes com l'amor, l'amistat i les relacions socials en situacions límit. "L'art és un dels vehicles més importants per a la denúncia i la consciència social", assegura l'actriu. *Llibert* es podrà veure a Banyoles el 21 de juny en el marc del Festival Aphonica i a la tardor tornarà a girar. —

Núria Tabares, membre del CVPA (Comitè de Veterinaris per a la Protecció dels Animals) del Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona (COVB) i Rosa Sánchez, membre del Comitè de Clíniques del COVB.

Quan diuen "vull un gosset" o "vull un gatet"

L'estil de vida estableix un punt de partida per escollir mascota

"Abans de cedir als desitjos és molt important saber si tota la família podrà dedicar-li temps. És la custòdia d'un ésser viu", explica la Núria Tabares, membre del CVPA (Comitè de Veterinaris per a la Protecció dels Animals) del Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona (COVB). "L'estil de vida estableix un punt de partida. Si viatgem molt i l'animal no pot venir amb nosaltres, cal que algú se'n faci càrrec. Cal saber si hi ha espai suficient a casa i

si ens podem fer càrrec de les seves despeses. És un compromís i ens hem d'informar", continua la Núria. Una mascota pot contribuir a incrementar la seguretat i responsabilitat del nen, "però cal la supervisió d'un adult". "De fet, el millor és que les tasques estiguin repartides a casa. També necessita una educació i l'esterilització evita cadellades no desitjades. Qui ens pot ajudar amb tot això? En aquest procés i durant tota la vida de la mascota, els

veterinaris som un suport per a les famílies gràcies a la nostra formació especialitzada i continuada."

Identificat i sa

"Tenir mascota té un seguit de responsabilitats legals. Ha d'estar identificada amb microxip i registrada en una base de dades eficient com l'AIAC (Arxiu d'Identificació d'Animals de Catalunya) i cal que tingui unes condicions de vida d'acord amb el benestar animal. Acomplir amb les revisions periòdiques i el calendari de vacunacions és bàsic. Sobretot és una garantia sanitària

per a la família", diu la Rosa Sánchez, membre del Comitè de Clíniques del COVB.

Gossos, gats i animals de gàbia

Si volem un gos: cal un bon pinso recomanat per a la seva edat, raça i grandària, el raspallat diari del mantell i les dents, joc, carícies i el passeig 3 cops al dia durant un mínim de 30 minuts.

El gat: té altres necessitats d'atenció diària i sanitària. Necessita un espai propi. Cal mantenir neta la seva sorra cada dia i que no coincideixin

les safates on hi ha el menjar i l'aigua. Cal un raspallat diari i, de tant en tant, una mica de malta. Són molt juganers, sobretot de nit, i la caça és el joc favorit.

Els animals de gàbia han de sortir una estona de la gàbia per esbarjo. Millor consultar el veterinari per definir la dieta.

COVB
COL·LEGI OFICIAL DE VETERINARIS DE BARCELONA
www.covb.cat
facebook facebook.com/COVBcat
twitter @COVBcat